

Sygn. akt I CZ 85/15

POSTANOWIENIE

Dnia 18 września 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Krzysztof Pietrzykowski

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa Z.Z.

przeciwko Miastu W.

o odszkodowanie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 18 września 2015 r.,

zażalenia powódki na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 19 sierpnia 2014 r.,

**uchyla zaskarżone postanowienie w części odrzucającej
zażalenie Z. Z.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 3 lipca 2014 roku (k. 710 akt) Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną powódki Z. Z. reprezentowanej przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego, z uwagi na nie uiszczenie przez nią opłaty od tej skargi, wynoszącej, po udzieleniu powódce częściowego zwolnienia od opłaty na mocy postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 29 maja 2014 roku, kwotę 5 000 złotych.

W dniu 17 lipca 2014 roku pełnomocnik powódki wniósł zażalenie (k. 717 i n.) na postanowienie w przedmiocie odrzucenia skargi kasacyjnej, wnosząc jednocześnie o kontrolę postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 29 maja 2014 roku i jego uchylenie w części odmawiającej zwolnienia powódki od kosztów postępowania kasacyjnego w całości, zgodnie z jej wnioskiem. Wniósł także o zwolnienie powódki od kosztów postępowania zażaleniowego.

Wniosek pełnomocnika powódki o zwolnienie jej od kosztów postępowania zażaleniowego został zwrócony zarządzeniem z dnia 23 lipca 2014 roku (k. 726 akt) na podstawie art. 102 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z uwagi na nie dołączenie do niego oświadczenia, o którym mowa w art. 102 ust. 2 u.k.s.c. Mimo wezwania pełnomocnika powódki do uiszczenia opłaty od zażalenia z dnia 17 lipca 2014 roku na odrzucenie skargi kasacyjnej, doręczonego w dniu 31 lipca 2014 roku (k. 729) powódka nie uiściła opłaty sądowej od tego zażalenia.

W tej sytuacji, postanowieniem z dnia 19 sierpnia 2014 roku (k. 757) Sąd Apelacyjny odrzucił zażalenie powódki Z. Z. z dnia 17 lipca 2014 roku na postanowienie z dnia 3 lipca 2014 roku o odrzuceniu skargi kasacyjnej jako nieopłacone.

W zażaleniu z dnia 1 września 2014 roku (k. 769 i n. akt) na to postanowienie z dnia 19 sierpnia 2014 roku, powódka zarzuciła art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 101 ust. 1 i 2 oraz art. 102 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c., art. 102

ust. 4, art. 101 ust. 1 i 2, art. 102 ust. 1, art. 95 ust. 2 pkt 1 u.k.s.c. oraz art. 6 Konwencji o ochronie prawa człowiek i podstawowych wolności.

W zażaleniu domagała się także, na podstawie art. 380 k.p.c. kontroli postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 29 maja 2014 roku w przedmiocie odmowy zwolnienia skarżącej od kosztów postępowania w całości. Formułując powyższe zarzuty wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia o odrzuceniu zażalenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na postanowienie sądu drugiej instancji w przedmiocie wniosku strony o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym nie przysługuje zażalenie. W sytuacji, gdy sąd nie uwzględnił wniosku o zwolnienie strony od tych kosztów, a nieopłacenie skargi kasacyjnej stało się jedyną przyczyną jej odrzucenia, Sąd Najwyższy, w ramach postępowania wywołanego zażaleniem strony na odrzucenie skargi kasacyjnej, kontroluje także, na wniosek strony zgłoszony w zażaleniu na podstawie art. 380 k.p.c., niezaskarżalne postanowienie sądu drugiej instancji rozstrzygające wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 8 marca 2000 r. sygn. akt I CZ 259/99 niepubl., z dnia 17 stycznia 2003 r. I CZ 193/02, niepubl., z dnia 29 kwietnia 2003 r. V CZ 45/03, niepubl., z dnia 28 kwietnia 2004 r. III CZ 22/04 nie publ. oraz z dnia 19 listopada 2009 r., IV CZ 75/09, niepubl.).

Przedmiotem rozpoznania nie jest jednak bezpośrednio postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej z dnia 3 lipca 2014 roku, lecz postanowienie z dnia 19 sierpnia 2014 roku o odrzuceniu zażalenia Z.Z. na odrzucenie skargi z uwagi na nie uiszczenie przez nią opłaty od tego zażalenia.

W związku z zarzutami wniesionego środka powstaje w pierwszym rzędzie zagadnienie, czy zażalenie Z. Z. na odrzucenie skargi kasacyjnej podlegało opłacie sądowej czy też skarżąca była zwolniona z ustawy od ponoszenia tej opłaty w sytuacji utrzymującego się stanu kwestionowania przez nią zasadności odmowy zwolnienia jej od kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym, motywowanego jej trudną sytuacją materialną i życiową. Stosownie do art. 95 ust. 2 punkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, nie pobiera

się opłat od zażalenia na postanowienie sądu, którego przedmiotem jest odmowa zwolnienia od kosztów sądowych.

W ocenie Sądu Najwyższego zażalenie skarżącej na odrzucenie skargi kasacyjnej było z ustawy zwolnione od opłaty na podstawie przytoczonego wyżej przepisu, albowiem w istocie skarżąca kwestionowała w tym zażaleniu, na podstawie art. 380 k.p.c. i to było jego przedmiotem (oprócz odrzucenia skargi jako konsekwencji odmowy zwolnienia), właśnie odmowę zwolnienia jej od kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym, wskazując na niemożność poniesienia opłaty od skargi i jej nieuiszczenie, które stało się przyczyną odrzucenia skargi kasacyjnej.

W takiej sytuacji odrzucenie przedmiotowego zażalenia przez Sąd z powodu jego nieopłacenia naruszyło wskazany przepis, stąd na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁵ k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

eb